

Юлія БОРИСОВА

доцент кафедри соціальної роботи

ДНУ ім. О. Гончара

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ В ІТАЛІЇ

В Італії молодіжна робота є тісно пов'язаною з рухом Animazione, в якому втілилася ідея активного навчання як відповіді на кризу традиційної моделі освіти і виховання. Пізніше фокус уваги було зміщено на локальні співтовариства – ком'юніті – як осередки оновлення політичної культури і соціальних відносин. Протягом 1970-х Animazione набула характеру розповсюдженої практики, спрямованої на розвиток індивідуальних і професійних навичок молодих людей [4, с. 2].

З того періоду й до сьогодні чітко не визначено зміст поняття «молодіжна робота». Воно фактично охоплює широкий спектр видів діяльності, суб'єктами здійснення якої є дуже різні за своєї місією та статусом організації. Протягом останніх десятиліть роль ключового драйверу молодіжної роботи в Італії набувають пріоритети політики Європейського Союзу. Іншим важливим чинником її становлення слід вважати запровадження в 2006 р. Міністерства молоді і спорту. В тому ж році було створено Національний Фонд молодіжної політики. До його пріоритетних завдань, крім іншого, входять питання культури, професійного навчання й соціальної інтеграції.

Як і декілька десятиліть тому, сьогодні більшість ініціатив молодіжного сектору реалізуються недержавними організаціями. Основні акценти робляться на забезпеченні зайнятості та освіти молодих людей.

Релігійні організації третього сектору виступають одним з ключових гравців італійської молодіжної роботи. Серед них – Forum Oratory Italiani (FOI), об'єднуючий локальні осередки при приходах (вони мають традиційну для католицької церкви назву – oratories). Найбільш велика скаутська асоціація Італії також католицька; вона нараховує понад 180 000 членів.

У 1971 р. Конференцією єпископів Італії була заснована церковна організація милосердя – «Caritas», батьківщиною якої є Німеччина. Основний напрям її роботи – сприяння розвитку особистості у сім'ї і суспільстві, формування почуття християнської солідарності. Під патронатом цієї організації та за її фінансової підтримки на території всієї Італії засновані Центри допомоги, так звані Обсерваторії бідності й ресурсів, створено будинки для молоді та дітей, парафіяльні «Caritas» [1, с. 64].

У світському секторі некатолицька скаутська організація об'єднує 12000 членів. Італійська асоціація з дозвілля й культури, заснована 1957 р., – одна з найбільших мереж у полі

культурної активності; вона є впливовою у впровадженні політики і включає понад 1млн. членів.

Мета діяльності організації «Amici dei Bambini» – «Друзі дітей» – досягти того, щоб кожна залишена дитина змогла жити у сім'ї. Існує три шляхи досягнення цієї мети, які пропонують не допустити відмову батьків від дитини шляхом підтримки сім'ї у важкій ситуації; надати професійну спеціалізовану допомогу батькам з метою повернення до них тимчасово вилученої з сім'ї дитини; знайти нову сім'ю для дитини, яку залишили [2].

В Італії молодіжна культура є традиційно опозиційною офіційній, а її дискурс спрямований на критику домінуючих моделей економічного розвитку. Осередком такої опозиції виступають характерні саме для Італії утворення – самоврядні соціальні центри (ССЦ). Їх правомірно розглядати як осередки альтернативної вторинної соціалізації, адже ж цей рух «допомагає молодим людям знайти себе, своє місце в суспільстві; виступаючи проти окремих проявів технократичного суспільства, здійснювати спроби створювати альтернативні структури, зі своєю культурною, політичною, соціальною й економічною сферами діяльності» [3, с. 193]. В ССЦ в Італії відбувається залучення молоді до соціально спрямованої діяльності, наданню населенню послуг освітнього, консультативного, медичного характеру, здійснюється організація молодіжного дозвілля, ініціюються дискусії на актуальні теми. ССЦ є адекватною відповіддю на виклики постмодернізації, в умовах якої традиційні інститути і агенти соціалізації не розв'язують всього комплексу завдань з підготовки молоді до успішного функціонування в суспільстві.

В цілому ж, молодіжну роботу в сучасній Італії можна характеризувати як систему і процес неформальної освіти, спрямований на формування активної громадянської позиції молоді та забезпечення солідарності поколінь. Ця активність реалізується за межами формального сектору. Більшість молодіжних працівників – волонтери, навчені необхідним навичкам або на спеціальних курсах, або через участь у відповідних ініціативах. Крім того, можна констатувати відсутність прийнятих на загальнонаціональному рівні кваліфікаційних стандартів для молодіжних працівників, хоча на локальному рівні вони подекуди запроваджені. Крім того, молодіжна робота поки не визнана на загальнодержавному рівні як професія.

Тенденцією останніх років є посилення кооперації між офіційним та недержавним секторами у реалізації спільних проектів в ювенальній сфері. Означене покликане забезпечити більш цілісний підхід до освіти молоді, поєднання формальної і неформальної її складових з метою сприяння розвитку в сучасній молоді більш універсальних вмінь і навичок.

Список використаних джерел

1. Дікон Б. М. Глобальна соціальна політика. Міжнародні організації й майбутнє соціального добробуту / Б. М. Дікон. – К. : Основи, 1999. – 64 с.
2. Новиков В. М. Організація і розвиток соціальної сфери (зарубіжний і вітчизняний досвід) / В. М. Новиков. – К.: ІЕ НАН України, 2000. – 217 с.
3. Савинов Б. Б. Самоуправляемые социальные центры как агенты вторичной социализации молодежи в гражданском обществе (на примере Италии). Диссертация на соискание ученой степени канд. социол. наук по специальности 23.00.02 – политические институты, этнополитическая конфликтология, национальные и политические процессы и технологии. – М. : МГИМО, 2004.
4. D'Amore L., Sivestrini M., Chieffi M. Country sheet on youth work in Italy. – Partnership between the EC and Council of Europe in the field of Youth, June, 2018. – P. 2. – 17 p.

Юлія БОРИСОВА

доцент кафедри соціальної роботи

ДНУ ім. О. Гончара

Денис НОВІКОВ, Поліна БІДА

студенти спеціальності «Соціальна робота»

СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА МОЛОДІЖНА РОБОТА В ІТАЛІЇ: ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ

З середини минулого століття і дотепер в Італії зберігається ситуація, коли чітко визначеним є статус професіоналів з соціальної роботи, нормативно-правові засади їх діяльності, з одного боку, і законодавчий вакуум в національній молодіжній політиці, – з іншого. Крім того, нечітко визначеною є професійна роль молодіжного працівника. Соціальні працівники в Італії – це професіонали, підготовка яких здійснюється в системі вищої освіти. Трирічна програма навчання і складання державного іспиту – вимоги, які пред'являються до професійних соціальних працівників. Додаткові два роки академічної підготовки дозволяють претендувати на менеджерські посади в сфері соціальної роботи. Соціальні працівники залучені до штату соціальних і медичних служб, а також до надання соціальних та освітніх послуг організаціями третього сектору.

На сьогодні в Італії такі офіційно визнані професії, як педагог, соціальний педагог, ком'юніті-працівник формально не сфокусовані на молоді, в той час як це було б цілком доцільно. Фактично єдина сфера розвитку структурованих компетенцій молодіжних